

T.B.M.M.

CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Tarih : **10 Temmuz 2024**

Sayı : **5806**

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Tarım ve Orman Bakanı İbrahim Yumaklı** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını talep ederim.
Saygılarımla.

Doç. Dr. Gökhan GÜNAYDIN
İstanbul Milletvekili
CHP Grup Başkanvekili

20 Haziran 2024 tarihinde, Diyarbakır ili Çınar ilçesi Köksalan Kırsal Mahallesi'nde başlayan ve Mardin'in Mazıdağı ilçesindeki köyleri etkisi altına alan yangında 15 vatandaşımız hayatını kaybetti. Müdahalenin geç yapılması maalesef kayıplarımızın sayısını artırdı. Bakanlık olarak yaptığınız açıklamaya göre yangın sonucunda Diyarbakır'da 1.111 dekar hasadı yapılmamış tarla, 6.789 dekar anız şeklindeki arazi olmak üzere toplam 7.900 dekar, Mardin'de ise 4000 dekarının hasadı yapılmamış tarla, 3000 dekarının ise anız şeklindeki arazi olmak üzere toplam 7000 dekar arazinin yangından etkilendi. Bu alan içinde bulunan birçok hayvan can verirken ve çiftçilerin alanda bulunan tarımsal sistem ve araçlarında ağır hasar oluştu. Her ne kadar basında yangının "anız yakma" nedeniyle çıktığı iddiaları yer alsada Diyarbakır Başsavcılığı'nın başlattığı soruşturma kapsamında hazırlanan bilirkişi ön raporunda, yangının kopan elektrik hatlarından kaynaklandığı ortaya çıktı. 30 Haziran günü ise İzmir'in Selçuk ve Menderes ilçelerinde 8'i orman, 8'i kırsal alanda olmak üzere toplam 16 noktada yangın çıkarken; ülke genelinde 30'u kırsal 14'ü ormanlık alan olmak üzere toplam 44 yangın çıktı. Yine resmi verilere göre hazıranda Türkiye'nin kırsal alanlarında toplam 1120 yangın çıktı. Bu yangınlardan en fazla tarım sektörü ve çiftçilerimiz etkilenmektedir.

Son 5 yıllık istatistiğe baktığımızda 2019-2023 yılları arasında 13.619 adet orman yangınında 200.125 hektar ormanın yandığı görülmektedir. Orman Genel Müdürlüğü verilerine göre, geçen yılın aynı döneminde 84 orman yangını kaydedilirken, bu yıl sayı yaklaşık beş kat artarak 399'a ulaştı. Yangınlar nedeniyle geçen yıl 41 hektar ormanlık alan zarar görmüşken, bu yıl bu alan 2 bin 548 hektar olarak kayıtlara geçti. En önemlisi de 1-21 Haziran arasında geçen yıl 155 orman dışı noktada yangın olduğu açıklanırken bu yıl sayı 551'e yükseldi.

Ancak buna rağmen Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından kapsamlı bir yangın analizi hala yapılmamıştır. Anayasanın 169. Maddesinde "Yanan ormanların yerinde yeni orman yetiştirilir, bu yerlerde başka çeşit tarım ve hayvancılık yapılamaz...orman sınırlarında daraltma yapılamaz" denilmektedir. Anayasanın bu amir hükmüne rağmen yanan ormanların ne kadarının imara açıldığı ne kadarının maden sahası yapıldığı veya tekrar ağaçlandırıldığı ile ilgili resmi kayıtlara ulaşmak mümkün görülmemektedir.

Bu bağlamda;

1. Son beş yılda yaşanan orman yangınlarının tarım sektörü ve üretici çiftçilere etkisi ne olmuştur? Bakanlığınız bu kapsamda bir çalışma yapmış mıdır?

2. 2002-2023 yılları arası ile 2024 yılından bugüne kadar yanan orman arazilerinin üzerine hangi konutlar, oteller yapılmış, hangilerine maden işletme ruhsatı verilmiştir?

3. 2002-2023 yılları arası ile 2024 yılından bugüne kadar yanan ormanların yangın sonrası fotoğrafı ile aynı yerlerin bugünkü hava fotoğrafını beraber yayınlamayı düşünüyor musunuz? Bu orman alanlarında yerleşim, konut, otel, tatil köyü, maden sahası varsa bunların mülkiyetleri kime aittir?

4. 2002-2023 yılları arası ile 2024 yılından günümüze kadar yanan ormanlık alanların miktarı ne kadardır? Bunların ne kadarı tekrar ağaçlandırılmıştır? Yıllara ve illere göre çıkan orman yangınları istatistiği neden yayımlanmamaktadır?

6. 2002-2023 yılları arası ile 2024 yılından günümüze kadar çıkan orman yangınlarının sebepleri kategorik olarak nelerdir?

7. Bakanlık olarak yangın analizi yapmayı düşünüyor musunuz? Orman yangınlarına ilişkin Acil Eylem Planı hazırladınız mı?

8. Yeni yangınların olmaması için ne gibi acil önlemler alacaksınız? Özellikle haziran-temmuz ve ağustos aylarında bakanlığınızın vatandaşları uyararak daha dikkatli olmaya yöneltecek ne gibi somut önlemleri vardır?

9. Mevcut önlemlerin dışında örneğin yangın riskinin yüksek olduğu bölgelerde cep telefonlarına yangın uyarısının gelmesi; kırsal alanda köylerde camilerden duyuru yapılması; elektrik nakil hatlarının bakımının yapılması ve altlarındaki kur otların temizlenmesi ve Jandarma Genel Komutanlığı ve Emniyet Genel Müdürlüğü'nün de katkılarıyla kritik meteorolojik koşullarda denetimlerin artırılması konularında bakanlığınızın bir çalışması var mıdır? ,

10. Özellikle Muğla, Aydın ve Antalya'da önceki yıllarda yangın geçirmemiş, sık ve altında maki bulunan ormanlara ilişkin özel önlem aldınız mı?

11. Arozözlerin 7/24 riskli bölgelerde konuşlandırılması, helikopterlerin sürekli havada dolaşması, vatandaşların bilinçlendirilmesi ve tahliye planları yapılması konusunda bakanlığınızın bir çalışması var mıdır?

12. Haziran ayı boyunca çıkan yangınlarda havadan hangi müdahale yöntemleri kullanılmıştır? Kullanılan araçlar yangının kaçınıcı dakikasında bölgeye ulaşmıştır? Havadan müdahalede kullanılan helikopter sayısı kaçtır? Yangının maliyeti göz önünde bulundurulduğunda bu sayının yeterli olduğunu düşünüyor musunuz?

13. Bakanlık olarak yurt genelinde 58 yeni yangın söndürme havuz ve göleti inşa edileceğini açıkladığınız halde bunların yapım işleri ihalelerini tasarruf gerekçesiyle iptal ettiğiniz doğru mu? Doğru ise bugüne kadar kaç ihaleyi iptal ettiniz?